

Kulturhistorisk beskrivning av trakten kring Vallberga

Tätorten Vallberga har en tämligen ung historia och sammanfaller med järnvägsetableringen under 1800-talets senare del. Innan dess fanns knappt någon bebyggelse i området utan de närmsta tätorter eller byar var Kövlinge, Skummeslöv, Ränneslöv och Laholm. Hur området gestaltade sig innan järnvägen kom till platsen är föga känt då det inte finns några äldre kartor men det mest sannolika är att bebyggelsen har varit koncentrerad till landsvägen och passagen över Edenbergaån.

Vallberga tycks även ligga avsides från de mer fornlämningsrika trakterna kring Ränneslöv och Laholm. Trots att stora delar av området kan karaktäriseras som fullåkersbygd är lösfynd från stenålderns mycket begränsad. Om det sen är med sanningen överensstämmande eller det trots allt finns föremålssamlingar på gårdarna får dock vara osagt. Registrerade fynd ger sig först tillkänna i trakten av Ränneslöv samt vid Kövlinge. På sistnämnda plats består de av så kallade skafthålsyxor vars datering kan föras cirka 3500 år tillbaka, dvs. ungefär vid övergången mellan sten- och bronsålder. Fynden faller då väl samman med de gravar som finns runt Kövlinge där ett par bronsåldershögar ligger i blickfånget på krönet av den lilla sandåsen. Runt Kövlinge ligger ytterligare två gravhögar som visar att just denna del av trakten har attraherat dåtidens människor. Alldeles ute vid landsvägen fanns tidigare ett grustag där man hämtade behövligt fyllnadsmaterial. I början av 1900-talet kunde man i slänterna av grustaget iaktta små svarta fläckar. Den flitige hembygdsforskaren Viktor Ewald undersökte dessa fläckar och konstaterade att de utgjorde små brandgravar som blottats i samband med täktverksamheten. De enstaka fynd han fann visade att gravar har ungefär samma ålder som gravhögarna. Det har med andra ord funnits såväl ett gravfält där man mycket tydligt visat var de döda lagts till vila likväl som ett gravfält med små, anonyma gravar.

Från yngre tider tycks trakten kring Vallberga varit mer eller mindre jungfrulig mark utan det mest sannolika är att den åter blommat upp när de stora kommunikationsstråken fick sin mer kustnära dragning. Innan dess har det varit Ränneslöv som utgjort centralorten då den forntida "Riksvägen" hade en mer östlig sträckning från Hasslöv till Laholm.